

Сучасне освітнє середовище

Наталія Петрівна Франчук

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова,
вул. Пирогова, 9, м. Київ, 01601, Україна
n.p.franchuk@npu.edu.ua

Анотація. *Метою дослідження є удосконалення сучасного освітнього середовища. Завданням дослідження є визначення невідкладних проблем, які потребують теоретичного і експериментального розв'язання. Об'єктом дослідження є освітній процес у закладі вищої освіти, предметом дослідження є сучасні інформаційно-комунікаційні технології. Результатом дослідження є впроваджена у освітній процес врівноважена робота викладача та студентів під час органічного поєданого і педагогічно виваженого використання традиційних та новітніх засобів навчання. Розкриваються можливості використання хмарних технологій в освітньому процесі на прикладі навчального курсу «Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання інформатики та іноземної мови».*

Ключові слова: освітнє середовище; комп'ютерно-орієнтовані системи навчання; хмарні технології.

N. P. Franchuk. Modern educational environment

Abstract. *Research purpose* is improvement of modern educational environment. The *task of the research* is to ascertain of urgent problems which require theoretical and experimental solution. A *research object* is the teaching process in higher education institution, the *research subject* is modern information-communication technologies. The result of the study is the educational process as balanced work of teachers and students during the combined organic and educationally prudent use of traditional and new facilities of teaching. Disclosed possibility of using cloud technologies in the educational process by the example of the course “Computer-oriented system of education of computer science and foreign language”.

Keywords: educational environment; computer-oriented learning systems; cloud technology.

Affiliation: National Pedagogical Dragomanov University, 9, Pirogova Str., Kyiv, 01601, Ukraine.

E-mail: n.p.franchuk@npu.edu.ua.

На сьогодні в Україні склалася суперечлива ситуація між вимогами суспільства до системи компетентностей фахівців, з одного боку, і

реальним рівнем їх підготовки у закладах вищої освіти – з іншого.

Особливо актуальними проблемами сьогодення є проблеми інформатизації освіти, оскільки їх вирішення невіддільне від вирішення науково-технічних і соціально-економічних проблем суспільства, які, з одного боку, відображають досягнутий рівень розвитку суспільства і залежать від нього, а з іншого – суттєво його обумовлюють [1].

Відповідне удосконалення освітнього процесу і використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі повинно здійснюватись сьогодні не тільки з дидактичною функцією (в першу чергу забезпечення студента навчальними матеріалами), а й забезпечувати можливість навчатися нового протягом життя, бо все, що законспектоване, завчене та почуте на занятті, зі стрімким розвитком інформатизації суспільства і сфер діяльності людей швидко змінюється.

Модернізація сучасної системи освіти та відповідна зміна освітнього середовища вимагає впровадження в освітній процес сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, на основі яких забезпечується доступ його учасників до мереж з базами всеможливих даних, розширюються можливості майбутніх учителів у пошуку і використанні різноманітних повідомлень і відповідних відомостей (табл. 1).

Таблиця 1

Освітнє середовище

Раніше	Сьогодні
Щоб видати посібник, потрібен був друкарський станок, для проведення лекції – аудиторія.	Загальнодоступні технології, інструменти та засоби, за допомогою яких можна легко створити навчальні матеріали і ефективно розповсюдити їх.
Заняття проводились тільки в певний час в приміщенні.	Використання онлайн-ресурсів і засобів надає можливість в будь-який час та в будь-якому місці, за наявності мережі Інтернет.
Вчитель був чи не єдиним носієм навчальних відомостей.	Можливість ділитись навчальними матеріалами і працювати спільно дозволяє займатись самоосвітою і брати активну участь в освітньому процесі.
Знайти відомості з певної теми було нелегкою проблемою як для викладача, так і для студента.	Основна проблема для викладача і для студента відшукати серед множини даних в мережі Інтернет потрібні відомості.
Трасекторія навчання була наперед визначеною від початку до кінця.	Використання цифрових засобів дозволяє розвивати незалежне, творче і інноваційне мислення в співвідношенні з

Раніше	Сьогодні
Кілька років тому важко було уявити, що цифрові засоби стануть важливою складовою діяльності людини.	запитами сучасного світу. Будь-який студент вільно використовує комп'ютер, мережу Інтернет і мобільний телефон у своїй діяльності.

До числа найбільш невідкладних проблем, які потребують теоретичного і експериментального розв'язання, можна віднести:

- визначення спеціальних методичних цілей створення і застосування у освітньому процесі комп'ютерно-орієнтованих систем навчання конкретних навчальних предметів;

- розроблення методичних систем навчання всіх без винятку предметів на основі педагогічно виваженого використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі;

- розроблення методичних прийомів поєднання індивідуальних, групових і колективних форм навчання;

- розроблення способів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, розвиток їхньої самостійності на основі методично обґрунтованого і доцільного використання засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-пізнавальній діяльності;

- розроблення засобів навчання і технологій їх застосування, спрямованих на реалізацію ефективного моніторингу освітнього процесу та організацію ефективного управління навчальним процесом з використанням отриманих даних;

- визначення правильних пропорцій між комп'ютерно-орієнтованими і традиційними формами навчання, їх гармонійного педагогічно виваженого поєднання;

- формулювання та перевірка дотримання психолого-педагогічних вимог до інтерфейсу педагогічних програмних засобів, організації та програмно-апаратної реалізації ППЗ на всіх етапах подання і засвоєння відповідних навчальних матеріалів;

- розроблення ефективних форм управління навчально-виховним процесом та його організації з орієнтацією на широке систематичне використання інформаційно-комунікаційних технологій із розробкою комплексу організаційно-методичних заходів, спрямованих на забезпечення ефективності їх використання;

- мотивацію викладачів до використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання в освітньому процесі та в управлінні навчально-пізнавальною діяльністю студентів;

– підготовку педагогічних кадрів до використання в освітньому процесі засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Кожен студент на першому занятті, який вивчає навчальний курс «Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання інформатики та іноземної мови» [2], обирає тему, з якою бажає працювати, і далі виконує всі лабораторні роботи відповідно до обраної тематики. Виконавши всі роботи (створення презентації, розроблення буклету, створення плакату та моделі, розроблення тестових завдань, аналіз тестових завдань, розроблення відео уроку, підготовка електронного посібника, створення та опублікування блогу, розроблення карти знань, наповнення електронного курсу дидактичними матеріалами), студент отримує портфоліо з певної теми. Тобто студенти вчать на практиці подавати матеріал за різними методами, використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології, мережу Інтернет та хмарні технології [3].

Як приклад, відповідні навички студенти напрацьовують під час використання різних програм, за допомогою яких можна створювати презентації: Prezi, Power Point, Google Slides, Open Office Impress.

У процесі побудови заняття з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій визначальною є діяльність студентів, а головною функцією педагогічного управління стає створення комунікативних умов, коли викладач через свої висловлювання і дії створює «критичні ситуації», вихід із яких вимагає аналізу та розуміння навчального матеріалу, способів пізнання.

Досить високою є дидактична ефективність вказаного типу занять, їх реалізація надає викладачеві можливість визначати й вивчати психолого-педагогічні індивідуальні особливості окремих студентів. А у студентів, за умови системності використання даних методів навчання, з'являються можливості виявляти різні позиції та проблеми, що виникають в процесі навчальної діяльності. Саме за такої форми занять, що реалізуються за методами інтерактивного навчання на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, породжуються зв'язки між змістом (темою заняття) і способами спільної та індивідуальної діяльності студентів і викладачів.

Список використаних джерел

1. Жалдак М. І. Проблеми інформатизації освітнього процесу в середніх і вищих навчальних закладах // Комп'ютер в школі та сім'ї. – 2013. – № 3. – С. 8-15.

2. Навчальна програма з дисципліни «Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання інформатики та іноземної мови» для студентів денної форми навчання спеціальності 6.040302 Інформатика* Інституту

інформатики НПУ імені М. П. Драгоманова / Укл. Л. О. Кухар, В. М. Франчук, Н. П. Франчук. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 25 с.

3. Стрюк А. М. Моделі комбінованого навчання / А. М. Стрюк, С. О. Семеріков // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». – 2012. – № 2(4). – С. 47-59.

References (translated and transliterated)

1. Zhaldak M. I. Problemy informatyzatsii navchalnoho protsesu v serednikh i vyshchyykh navchalnykh zakladakh [Problems of informatization of educational process in secondary and higher educational establishments] // *Kompiuter v shkoli ta simi*. – 2013. – No. 3. – S. 8-15. (In Ukrainian)

2. Navchalna prohrama z dystsypliny «Kompiuterno-orientovani systemy navchannia informatyky ta inozemnoi movy» dlia studentiv dennoi formy navchannia spetsialnosti 6.040302 Informatyka* Instytutu informatyky NPU imeni M. P. Drahomanova [The curriculum on discipline "Computer-oriented systems of teaching computer science and foreign languages" for full-time students of the specialty 6.040302 Informatics* of the Institute of Informatics of the NPU named after M. P. Drahomanov] / Ukl. L. O. Kukhar, V. M. Franchuk, N. P. Franchuk. – Kyiv : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2015. – 25 s. (In Ukrainian)

3. Striuk A. M. Modeli kombinovanoho navchannia [Blended learning models] / A. M. Striuk, S. O. Semerikov // *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriiia «Pedahohika i psykholohiia»*. – 2012. – No 2(4). – S. 47-59. (In Ukrainian)